

INDKØBSPOLITIK

HOLBÆK KOMMUNE

Holbæk Kommunes indkøbspolitik fastlægger kommunens krav til leverandørerne. Indkøbspolitikken indeholder desuden de overordnede retningslinjer for, hvorledes organisationen tilrettelægger og foretager konkrete indkøb. Med indkøbspolitikken får borgere, leverandører og medarbejdere et overblik over Byrådets forventninger til indkøb foretaget for skattekrone.

INDHOLD

Indledning	2
Grundlæggende principper	3
Valg af leverandører til Holbæk Kommune	3
Krav til kommunens leverandører	4
1) Løn- og ansættelsesvilkår	4
2) Sociale klausuler	4
3) Børneattester	5
4) Miljø	5
Strategier og intern styring	6
Vækst, offentligt indkøb og lokale virksomheder	7
Afslutning	7

INDKØBSPOLITIK

HOLBÆK KOMMUNE

INDLEDNING

Når Byrådet sætter fokus på velfærdsteknologi og digitalisering stiller det nye krav til indkøbet og leverandørsamarbejdet. Når der sættes fokus på energirenovering, vejbelysning og el-biler sætter det nye krav til indkøbet og leverandørsamarbejdet. Når der indgås samarbejder med private virksomheder om levering af ældrepleje eller bosteder på det sociale område stiller det krav til indkøbet og leverandørsamarbejdet. Indkøbet og måden hvorpå det håndteres har afgørende betydning for, om vi når vores politiske målsætninger.

Byrådet i Holbæk Kommune har en målsætning om at skabe mere velfærd og vækst. De ressourcer, der afsættes til vores lokale velfærdssamfund skal udnyttes endnu bedre, endnu smartere og endnu mere opfindsomt i fremtiden. Holbæk Kommune indkøber for ca. 1,5 mia. kr. årligt og benytter omkring 4000 leverandører. Der påhviler således Byrådet, kommunens daglige ledelse og medarbejdere et stort ansvar for, at disse mange offentlige midler håndteres korrekt, hensigtsmæssigt og til størst mulig gavn for kommunens borgere.

Indkøbet er en stor del af kommunens samlede kæde, som leverer velfærd til og med vores borgere og lokale virksomheder. Byrådet vil bruge kommunens store indkøb og organisationens erfaring med offentligt indkøb strategisk i bestræbelserne på at hæve velfærden og væksten i Holbæk Kommune.

Indkøbspolitikken er gældende for alle kommunens indkøb, herunder varer, tjenesteydelser samt bygge- og anlægsopgaver.

BYRÅDET

” Kommunens indkøb

udgør en stor del af

de samlede

driftsudgifter.

Samtidig har kravene

til kommunens indkøb

stor indflydelse på

muligheder og

begrænsninger i

leverandørernes og i

kommunens egen

produktion. Fokus på

indkøbet er en

forudsætning for at nå

vores mål”

GRUNDLÆGGENDE PRINCIPPER

Holbæk Kommune er som offentlig virksomhed omfattet af reglerne for offentlige indkøb. Reglerne fastsætter en række procedurer- og annonceringsforpligtigelser, som har til formål at skabe effektiv konkurrence. Reglerne afhænger af indkøbets art og kontraktværdi, men grundlæggende principper skal altid overholdes:

Ligebehandlingsprincippet

Alle leverandører skal behandles lige. Der må ikke gøres usaglig forskel, der kan forrykke konkurrencen. Holbæk Kommune må ikke diskriminere på baggrund af nationalitet, f.eks. ved at kræve at leverandører skal være danske eller anlægge ”køb lokalt kriterier”.

Gennemsigtighedsprincippet

Holbæk Kommune skal benytte åbne og gennemsigtige procedurer, der sikrer reel og lige konkurrence. Der skal fastsættes objektive kriterier, og beslutninger skal offentliggøres og begrundes sagligt.

Proportionalitetsprincippet

Krav og kriterier til indkøbet skal stå i et rimeligt forhold til den efterspurgte ydelse. Desuden må der som hovedregel ikke stilles krav til leverandøren om bestemte standarder – eksempelvis mærkenavne.

Grundprincipperne i Kommunalfuldmagten betyder, at kommunen skal handle økonomisk forsvarligt, ud fra kommunens interesser, ud fra almennytteskriteriet og ikke må begunstige enkelt personer eller virksomheder.

Byrådet har det politiske ansvar for at gældende regler og principper overholdes. Samtidig ønsker Byrådet, at indkøb foretaget af Holbæk Kommune gøres bedst og billigst muligt gennem effektiv konkurrence.

VALG AF LEVERANDØRER TIL HOLBÆK KOMMUNE

Holbæk Kommune skal være en attraktiv og professionel samarbejdspartner for leverandørerne. I samarbejdet lægges der vægt på åbenhed, hæderlighed, kvalifikationer, og at forholdet er præget af dialog og gensidig respekt.

Kriterier for udvælgelse af leverandører til kommunens serviceydelser skal afspejle muligheder og risici i det konkrete udbud. De generelle udvælgelseskriterier, såsom virksomhedens økonomiske fundament, systemer for kvalitetskontrol, krav til erfaringer og referencer, mv. skal stå i proportion med det konkrete indkøb. Tildelingskriterier som pris, kvalitet, leveringshastighed, mv. tilpasses det konkrete udbud.

Leverandører skal ligeledes kunne indstille sig på og kompetencemæssigt bidrage til udviklingen af Holbæk Kommune. Leverandørerne skal indgå i tæt samarbejde om udviklingen af velfærdsteknologi, digitalisering af arbejdsgange, inddragelse af borgere, frivillige og pårørende, budgetændringer i henhold til de politiske prioriteringer, mv.

Byrådet ønsker, at kommunen skaber gode rammer i forbindelse med udbud og kontraktindgåelse, således at leverandørerne kan tænke nye og bedre løsninger i opgaven. I det omfang det er muligt, skal kommunen fokusere på resultater og effekter, fremfor hvordan leverandøren skal løse opgaven.

Byrådet vil med udbuds- og indkøbspolitikken understrege, at der sikres klare og gennemsigtige retningslinjer, så flest mulige leverandører har reel mulighed for at afgive tilbud på kommunens indkøb.

KRAV TIL KOMMUNENS LEVERANDØRER

Udover de givne lovkrav på miljøområdet, arbejdsforhold, mv. har Byrådet mulighed for at beslutte særlige skærpede krav, som alene gælder for indkøbsaftaler med Holbæk Kommune. Kravene kan rettes mod konkrete udbud eller være generelle krav til alle indkøbsaftaler.

Generelle krav til kommunens indkøbsaftaler:

1) Løn- og ansættelsesvilkår

- a) Holbæk Kommune ønsker at forpligtige leverandører og eventuelle underleverandører til at sikre, at deres ansattes løn- og ansættelsesforhold ikke er mindre gunstige end de forhold, som i henhold til kollektiv overenskomst, lovgivning eller administrative forskrifter gælder for arbejde af samme art indenfor vedkommendes fag eller industri på den egn, hvor arbejdet skal udføres.

Manglende overholdelse af dette betragtes som væsentlig misligholdelse af kontrakten med Holbæk Kommune.

- b) Holbæk Kommune forudsætter, at leverandører og dennes underleverandører overholder internationale konventioner tiltrådt af Danmark, herunder følgende grundlæggende ILO-konventioner:
- i) Tvangsarbejde (ILO-konvention nr. 29 og 105)
 - ii) Ingen diskrimination i ansættelsen (ILO-konvention nr. 100 og 111)
 - iii) Mindstealder for adgang til beskæftigelse samt forbud mod og omgående indsats til afskaffelse af de værste former for børnearbejde (ILO-konvention nr. 138 og 182)
 - iv) Sikkert og sundt arbejdsmiljø (ILO-konvention nr. 155) samt
 - v) Organisationsfrihed og ret til kollektive forhandlinger (ILO-konvention nr. 87, 98 og 135), inden for rammerne af gældende lovgivning.

Det forudsættes endvidere, at leverandører og dennes underleverandører respekterer grundlæggende menneskerettigheder, herunder lever op til FN's Menneskerettighedserklæring og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

- c) Holbæk Kommune forudsætter, at leverandører og dennes underleverandører overholder de omtalte løn- og ansættelsesvilkår. Dette betyder et kædeansvar for kommunens leverandører i det omfang, at det er praksis muligt.

2) Socialt ansvar

Holbæk Kommune følger reglerne om sociale klausuler, som følger af Finansloven 2013 og Regeringens aftaler med KL og Danske Regioner. Holbæk Kommune følger Konkurrence- og

Forbrugerstyrelsens vejledning vedrørende sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i forbindelse med udbud. Af denne vejledning fremgår det bl.a., at:

”Statslige, regionale og kommunale ordregivere er via ”følg eller forklar”-princippet forpligtet til at bruge sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i relevante udbud eller forklare hvorfor de ikke bruges. Afgrænsningen af ”relevante udbud” er ens for statslige, regionale og kommunale ordregivere.”

Byrådet ønsker, at der igennem dialog og partnerskaber med kommunens leverandører skabes de nødvendige uddannelses- og praktikpladser.:

- a) Der er i 2015 indgået en forpligtende partnerskabsaftale mellem Dansk Byggeri, EUC Nordvestsjælland, Ungdommens Uddannelsesvejledning og Holbæk Kommune. Partnerskabet er et forpligtende samarbejde, der generelt skal bidrage til, at flere unge påbegynder og gennemfører en uddannelse inden for byggefagene, og at der som grundlag for dette tilvejebringes flere lære- og praktikpladser.
- b) Der forventes, at der bliver indgået lignende partnerskabsaftaler med virksomheder og interesseorganisationer.

Holbæk Kommune har desuden fokus på virksomheder, som tager et samfundsansvar og som tager hensyn til borgere, der har svært ved at finde plads på arbejdsmarkedet. Der vil derfor være fokus på de socioøkonomiske virksomheders mulighed for at byde ind på opgaver.

3) **Børneattester**

Alle kontraktbærers ansatte, som har deres gang på børneinstitutioner i Holbæk Kommune skal have en ren børneattest. Senest 60 dage efter aftaleindgåelse skal kontraktbærer fremsende dokumentation herfor til udbyder.

4) **Miljø**

Holbæk Kommune ønsker at medvirke til forebyggelse og tilpasning til klimaforandringerne og har bl.a. via klimaaftaler forpligtiget sig til at reducere sit CO₂-udslip med 2 % om året frem til år 2025. Klima skal derfor tænkes ind i fremtidige planer og projekter i kommunen – dette gælder også kommunens indkøb.

Kan et produkt erstattes af et andet produkt med mindre miljøbelastning bør dette altid ske, såfremt pris og kvalitet er tilsvarende. Endvidere overvejes om genbrugsprodukter kan anvendes.

Eksempler

Ved køb af el-forbrugende produkter, tages hensyn til købspris og produkternes energiforbrug (kr.). Dvs., at størrelsen af totalomkostningen i produktets levetid vil være retningsgivende for indkøbet.

Holbæk Kommune har omkring 4000 forskellige leverandører om året. En del af dem

transporterer varer til kommunens enheder og institutioner – nogle på daglig basis. Andre transporterer børn, ældre og handicappede til og fra skoler, aktiviteter, mv. Der sættes fokus på mulighederne for optimering af den samlede logistikopgave til gavn for miljø og økonomi.

STRATEGIER OG INTERN STYRING

Presset på kommunens økonomiske rammer med stigende udgifter og vigende indtægter sætter ekstra fokus på mulighederne for optimering af indkøbet. Optimering af indkøbet skal forstås bredt, herunder intern proceshåndtering i forbindelse med det konkrete indkøb, elektronisk ordreafgivelse, forberedelse af offentlige udbudsforretninger, lavere indkøbspriser, innovation og udvikling af velfærdsteknologi i samarbejdet med leverandører, forbedret kontraktstyring, og meget andet. Samtidig skal der sikres en behørig opfølgning, kvalitetssikring, risikoafdækning og beredskabsplanlægning for et eventuelt leverandørsvigt.

Indkøbets stigende strategiske betydning for kommunens samlede evne til at levere den ønskede velfærd skal understøttes organisatorisk, styringsmæssigt og af relevante kompetencer. Kommunens traditionelle indkøbsaftaler til offentlige-private partnerskaber skal håndteres professionelt og i tråd med kommunens øvrige politikker.

Udbudsstrategier og indkøbsstrategier vedrører den helt konkrete indkøbs- og udbudsforretning, som kan variere i strategisk vigtighed, kompleksitet og risici. *Udbudsstrategier* vedrører metoden til at finde de(n) bedste leverandør i det givne marked for den ønskede vare eller tjenesteydelse – eksempelvis begrænset udbud, konkurrencepræget dialog, underhåndsbud, mv eller hvilke udvælgelses- eller tildelingskriterier, som er mest hensigtsmæssige. *Indkøbsstrategier* vedrører denne interne tilrettelæggelse - eksempelvis overvejelser om eksempelvis indkøbsvolumen skal samles hos en eller flere leverandører eller sikring af sammenhængen til de overordnede målsætninger.

Holbæk Kommune indgår i flere indkøbssamarbejder, herunder med Statens- og Kommunernes Indkøbsservice (SKI), Statens Indkøb, Fællesudbud Sjælland (FUS) samt diverse klynge-samarbejder. Disse fællesskaber er opstået fordi der er dokumenterede gevinster ved at pulje kommunernes standardiserede indkøb når der konkurrenceudsættes. Men også fordi vi i fællesskaberne opnår bedre udnyttelse af de faglige og udbudstekniske kompetencer og ressourcer på tværs af myndigheder. Holbæk Kommune kan ikke løfte udbudsopgaven alene, og drager mange fordele af disse fællesskaber. Udfordringen i disse fællesskaber er at skabe plads til egne særegne behov og standarder.

Når Holbæk Kommune etablerer aftaler gældende for alle kommunens enheder og institutioner opnås en række stordriftsfordele. Aftalens krav til leverandøren er fastsat af kommunen på baggrund af en intern forudgående drøftelse – typisk ved en arbejdsgruppe, hvor fagområdet specificerer produktkravene til det fremtidige indkøb.

En tommelfingerregel ved traditionelle standardindkøb er, at stor udbudsvolumen samt entydig og standardiseret krav til produktet eller serviceydelsen vil betyde, at kommunen opnår det bedste tilbud. I det omfang det er hensigtsmæssigt, vil kompleksiteten og risikoen søgt reduceret samt kommunens indkøb puljes.

VÆKST, OFFENTLIGT INDKØB OG LOKALE VIRKSOMHEDER

Vores lokale virksomheder og iværksættere leder til stadighed efter nye markedsområder. En stor del af samfundets "indkøbskroner" kommer fra den offentlige sektor. De lokale virksomheder og iværksættere kan med fordel opprioritere indsatsen i forhold til det store potentiale i de offentlige indkøb.

Ligesom i Holbæk Kommune, foregår der i landets andre kommuner og øvrige offentlige institutioner en rivende udvikling på indkøbsområdet. Der er sat fokus på digitalisering af indkøbet, der er nye regler og direktiver på vej, der konkurrencesættes borgernære serviceydelser, indkøbene puljes, kravspecifikationerne ændres, fokus på resultater fremfor bestemte løsninger og meget andet. Generelt øger den offentlige sektor sine indkøb i disse år, den udliciterer mere og indgår flere og flere offentlige-private samarbejder. Store driftsområder som ældrepleje, ejendomsdrift (facility management), vej og park-drift, it-drift, og meget andet er på vej ud i åben konkurrence.

Nogle lokale virksomheder er allerede leverandør til kommuner eller andre offentlige institutioner. Her er der måske endnu større grund til at være oppe på tærerne. Kommunerne vil i de kommende år målrettet søge nye virksomheder, som kan levere bedre og billigere løsninger, og som kan overtage kommunale driftsopgaver.

Alle leverandører skal behandles lige. Der må ikke gøres usaglig forskel, der kan forrykke konkurrencen. Holbæk Kommune eller andre offentlige institutioner må ikke diskriminere på baggrund af lokalt tilhørsforhold. Byrådet ønsker desuden, at indkøb foretaget af Holbæk Kommune gøres bedst og billigst muligt gennem effektiv og åben konkurrence.

Der er mange problemstillinger og udfordringer for vores lokale virksomheder og iværksættere i forhold til at agere på det offentlige marked, men der er heldigvis endnu flere muligheder. Byrådet ønsker, at komme i endnu tættere dialog med det lokale erhvervsliv om muligheder og kompetencebehov for at berede sig på fremtidens offentlige marked.

Kommunen har en naturlig interesse i et stærkt lokalt erhvervsliv. Derfor ønsker Byrådet at opdele kommunens indkøb på en sådan måde, at det sikrer at mindre virksomheder har mulighed for at deltage i konkurrencen.

AFSLUTNING

Variationen i kommunens indkøb er stor, og eksempler er naturgas, diabetesprodukter, rådgivende ingeniører, plejecenterdrift, rengøring, kontorartikler og aktiveringsforløb for ledige. Der er stor forskel i vigtighed, volumen og risici forbundet med indkøbet. Samtidig er der mange interessenter knyttet til kommunens indkøb (brancheorganisationer, fagforeninger, skatteydere, lokale virksomheder, borgere) med divergerende succeskriterier for det offentlige indkøb. Denne kompleksitet er afvejet i kommunens indkøbspolitik. Men erfaringen fra tidligere år har vist, at der løbende vil være behov for at tilpasse indkøbspolitikken til nye muligheder og udfordringer.

Indkøbspolitikken vedrører Byrådets forventninger til leverandører og indkøbsdisponenter i Holbæk Kommune. For at se Byrådets overvejelser om konkurrenceudsættelse af opgaver, som varetages af egne ansatte, henvises til kommunens Udbudspolitik.